

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 36 coroane (18 Lei)
Pe jumătate de an 18 " (9 ")
Pe un pătr. r de an 9 " (4 ")
Un număr . . . . . 70 fileri (35 bani)

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚĂ, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărășune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin). Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 20 cor., până la 200 de cuvinte 25 cor., de aci în sus 30 cor.

Dr. NICOLAE BĂLAN

Noul Mitropolit al Românilor de dincoaci de munți.

În clipa din urmă aflăm, că noul mitropolit al Bisericii ortodoxe române de dincoaci de munți, a fost ales în persoana profesorului de teologie **Dr. Nicolae Bălan**.

Când vestim această sinceră și mare bucurie ce cuprinde zgomotos și în calda lumină a fericirii inima noastră, gândul nostru cu smerenie îl înălțăm către Tine, Părinte, mulțumindu-Ți pentru minunatul dar ce L-ai făcut Bisericii Tale.

Frumos la suflet și la gând, noul cap al Bisericii noastre, ne inspiră scumpa și neclintita nădejde, că ideile de genială democratică organizație bisericească ale nemuritorului nostru erou Șaguna, cuprinse neperitor în fortăreața de conservare morală și națională a ființei noastre de neam românesc: Statutul organic, vor fi duse cu triumf la îndeplinire.

Bărbat integru în toată puterea cuvântului, frumseță și podoabă a catedrei și a scriitorului luptător pentru nevoile sufletești și înălțarea culturală a preotului zilelor noastre, profesorul. Dr Nicolae Bălan a fost idealul generațiilor tinere de slujitori ai Domnului și a opiniei publice românești, și intronarea sa de azi, nu este decât firească.

El însuși prin chemarea sa de pân'acum, luminător și alegător de valori morale și intelectuale, nu va întârzia și în drumul noiei apostolii pentru care se încinge, să facă aceeaș selecțiune cinstită spre buna și curata înflorire a Bisericii noastre naționale.

Neamul nostru românesc de pretutindeni și, desigur, dără deosebire de confesiune, împreună cu noi privește cu încredere și legitimă mândrie la celce cu probe de temeinice pregătiri urcă, în vârstă înflorită de 38 ani, moștenirea lui Șaguna întru biruința binelui, adevărului și dreptății puse în slujba puterii de viață a întregului neam românesc.

Noului arhipăstor, îndelungată și rodnică cărmuire sufletească!

„REDACTIUNEA”

O problemă bisericească de cea mai mare importanță

de preotul **C. Morariu.**

(Urmare)

Numai dispozițiune dumnezeiască este scrierea mea „Citiți, citiți, ce poate credința în Dumnezeu“, București 1907, după cum arăt acolo în „Cuvânt înainte“.

Numai dispozițiune dumnezeiască, în urma expulsării cunoscute a scumpului frate Nicolae Iorga și a vorbirii mele din aceea zi în localul cooperativei din Burdujeni înaintea lui și a soților săi, este broșurica mea „Chestia noastră bisericească“, Caransebeș 1909.

Numai dispozițiune dumnezeiască este Dogmatica poporală „Dumnezeu, lumea și omul“, care am tipărit-o în „Neamul românesc pentru popor“, începând dela numărul 10 din 1910.

Numai dispozițiune dumnezeiască este, cum voi arăta îndată, că în 1913 am tipărit „Rugăciunea este suflarea sufletului, și cine nu se roagă, acela nici nu mai trăiește“.

Numai dispozițiune dumnezeiască este că în 1914 am prelucrat cartea lui I. C. Ryle „Sfaturi pentru tineret“.

În sfârșit numai dispozițiune dumnezeiască este că tot în 1914 am publicat în „Foaia Diecezană“ din Caransebeș, începând dela numărul 27—36, scrierea reprodusă și în exemplare separate și împărțită apoi ostașilor de pe câmpurile de luptă: „Epistolă către frați. Cetiți, cetiți, cetiți!! Și vă jur pe Domnul, ca epistoala să fie cetită la toți frații“. (1 Tesal. 5, 27).

Apelul din „Introducerea“ la Virtutea creștină“, Tom. II, fiind reprodus de „Neamul românesc politic“ din 1907, a pricinuit evoluția, pe care ideia înființării unui Institut biblic românesc a făcut-o ulterior. El l-a îndemnat pe răposatul inginer Constantin Alimăneșteanu să pue la dispoziția inițiatorilor acestui Institut sumă de 5000 de lei, și pe ilustra doamnă principesă Ralu Callimaki din Botoșani a îndemnat-o să-mi scrie însuflețitoarea epistolă, ce am publicat-o în „Junimea literară“ din Cernăuți, anul 1911, Nr-ul 7—9.

În 1908 încercarea înființării Institutului biblic prin ajutorul amicilor mei Dr Florea Lupu și Dimitrie Bucevschi a fost împiedecată de societatea „Steaua“ din București (Junimea literară citată, pag. 131).

În 1909 scrisoarea adresată Mitropolitului Primate Atanasie (Jun. lit. cit. pag. 130) și făgăduința Ministrului Haret că până la primăvara anului 1910 vom avea tipărit Noul Testament cu prețul de 18—20 de bani exemplarul pentru popor (Jun. lit. cit. pag. 131).

În 1910 punerea la cale cu Ministrul de domenii Alexandru Constantinescu (Jun. lit. cit. pag. 131, coloana 1-a, pasagiul ultim).

În 1911 același Ministru s'a angajat să intervie în afacerea Institutului biblic la Ministrul cultelor Arion. Tot în 1911 am adresat, după îndemnul statisticianului Pantazi, și prin el, Ministrului de război Filipescu, de care Pantazi îmi spunea că e foarte religios, un memoriu, prin care puneam la dispoziția inițiatorilor Institutului biblic 14 broșuri spre tipărire cu totul gratuit (vezi în „Neamul românesc politic“ articolul „Partea preoților români bucovineni“ etc.

Tot în 1911 m'am încredințat în modul cel mai dureros despre lipsa aproape totală de cărți religioase și morale în limba cea mai ușoară pentru cărturarii români (vezi „România creștină“, Nr-ul 28—30 din 1911, coloana 3 ș. 4). Aceeași lipsă s'a constatat prin însuși membrii Sfântului Sinod și prin însuși Ministrul cultelor Arion, după cum dovedește aceasta ziarul „Dâmbovița“, anul II, Nr-ul 22 și 23 în articolul de pe coloana a patra intitulat „În legătură cu ce citesc țaranii noștri“. Iată ce cumplite constatări aflăm acolo:

„Revista Biserica ortodoxă română“, Nr-ul 12 din Martie an. c., publică sumarul ședinței Sfântului nostru Sinod din ziua de 4 Noemvrie 1911. Biserica ortodoxă ni face o plăcută revelațiune asupra preocupărilor Sfântului nostru Sinod cu privire la hrana sufletească a creștinilor din țara noastră“.

Mai toți Chiriarhii noștri s'au întrecut, cu acea ocazie, în a recunoaște că creștinului nostru îi lipsește și cartea care să-l introducă în cunoașterea credinței sale religioase, și icoanele bisericești, cărora să se închine“.

„Toți sfinții noștri Ierarhi au mărturisit și au recunoscut că mai ales țaranul nostru nu cetește decât cărți de ale propagandelor străine, periculoase nouă și ca nație și ca credință, speculate sau împrăștiate în adins de Jidani și de iconarii ruși“.

„Însuși Domnul Ministru de culte, C. C. Arion, a recunoscut dreptatea afirmațiunilor Sfântului Sinod“.

Dar... „în urma făgăduinței domnului Ministru de culte, că va aproba o mie de lei pentru tipărirea de cărți de propagandă morală-religioasă, și, după ce s'a aprobat tipărirea broșurii „Pânea spre ființă“ a unui Paraclis și a Prohodului — Sfântul Sinod a trecut la ordinea zilei“.

La articolul „Partea preoților români bucovineni“ din „Neamul românesc“ amintit s'a răspuns numai numai I. P. S. Mitropolit Ioan Mețianu din Sibiu, întrebându-mă prin secretarul său, în ce condiții ași lăsa să tipăriască cele 14 broșuri. Am răspuns că în condițiile arătate în „Neamul românesc“, anume mai ales înfiin-

țarea Institutului biblic. La acest răspuns Î. P. S. Sa mi-a trimis frumoasa scrisoare din 14 Decembrie 1911, în care între altele zice: „Dacă frații noștri din România, cu mulțime de inteligență clericală și laică, nu s'au încumetat a se angaja la înființarea unui Institut biblic, atunci cu atâta mai puțin m'ași putea încumeta eu... la etatea mea de peste 83 de ani“ etc.

Am mai adresat în această afacere un memoriu de trei coale Î. P. S. Conon Aramescu, dar n'am primit nici un răspuns.

Pierdusem orice nădejde și, cu mare durere, mă hotărisem să încetez cu desăvârșire a mai stărui să se dea nenorocitului nostru neam singurul medicament atât de ușor de dat și atât de trebuitor pentru absoluta vindecare a tuturor bolilor sale. Credeam că rezolvirea acestei probleme, cu care se poate ajunge la culmea fericirii vieții, e rezervată pentru obștea noastră timpuriilor viitoare.

Dar în iarna anului 1911/12 au început a-mi veni dela Geneva pachete după pachete de cărți nemțești, fără indicarea expeditorului și fără nici o altă deslușire, însă cu scrisoarea de pe adresă mie bine cunoscută, anume a doamnei Ralu Callimaki. Când am cetit broșura „Das Beste in der Welt“ de Henry Drummond, m'am simțit ca extasiat, am mulțumit scumpei Doamne, am cerut editurii din Leipzig dreptul de prelucrare și am și prelucrat acea scrijere supt titlul „Binele cel mai mare din lume“. Primind dela Leipzig răspuns nefavorabil, mi-am trimis manuscrisul doamnei Callimaki cu rugarea să binevoiască a-mi exopera dreptul de prelucrare dela izvorul englez. Scumpa doamnă nu numai mi-a împlinit dorința, ci mi-a trimis și o mie de lei pentru tipărirea lucrării, din care a dorit să-i dau o mie de exemplare.

Atunci din nou m'a însuflețit gândul înființării Institutului biblic, care timp de cinci ani zădarnic m'a muncit să-l văd înființat în vre-un centru din România sau din Ardeal. I-am scris deci răposatului profesor universitar Dr Teodor Tarnavski să cerce, poate ar fi cu puțință înființarea acestui Institut supt firma Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina în Cernăuți. Prin epistola din 9/VI 1912 Tarnavski mi-a răspuns negativ. Sfârșind cu cercările pe la toate centrele de căpetenie, cari cu autoritatea și influința lor ar fi dat așa unei întreprinderi aureola necesară, noi vre-o câțiva inși ne-am hotărât să nu lăsăm să moară cea mai sfântă idee, ci, după sfatul profesorului gimnazial Vasile Grecu, să înființăm doritul Institut prin o societate cu statute aprobate de guvernul țării. Grecu a formulat statutele și am decis ca Institutul să fie represintat prin o foaie a sa.

(Urmează)

În jurul unificării organizațiilor bisericești

Ca un viscol prevestitor de mare furtună s'a pornit cuvântul: autonomia bisericească e în pericol, Statutul organic, opera marelui arhieru Șaguna e amenințată cu distrugere! Și ca în zile de mari primejdii lumea noastră din Ardeal a sărit în apărare.

Mișcarea pornită cu atâta entuziasm, pentru apărarea autonomiei bisericești, face dovada cea mai eclatantă, că în conștiința enoriașilor săi trăește convingerea că biserica ortodoxă română are o misiune sfântă în România întregită și că această biserică trebuie ferită de valurile, nu totdeauna curate, ale politicianismului militant. Să nu prindă pe nimenea mirarea, că singură numai intenția unora de a se atinge de autonomia bisericească, a provocat în masele poporului ardelean o nemulțumire atât de profundă, pentru că nu cunosc al doilea popor, în viața căruia biserica să fi avut un rol atât de covârșitor ca în viața poporului român din Ardeal. Dușmăniți din partea puterii lumești și scos din cadrele vieții politice, poporul român s'a izloat și s'a organizat în biserică. Aici s'a săvârșit minunea cea mare a conservării neamului cu caracterul său specific până în ziua cea luminată a învierii. Iar „Statutul organic“ eare a străjuit autonomia bisericească, ca un zid impenetrabil, nu e o lege votată de parlamentul unguresc, nici n'ă e un plocon dăruit de către Împaratul Franz Iosef, ci este grandioasă cucerire a marelui Arhieru Șaguna. Prin statutul organic, fără a se ataca bazele canonice ale bisericei ortodoxe, — întrucât puterea duhovnicească e rezervată exclusiv ierarhiei, — la realizarea problemelor culturale, inerente bisericei, angajează pe fiecare credincios al ei.

„Ca o piramidă puternică pe baze largi așa se ridică organismul acestei autonomii, pe bazele cele mai largi ale sinodalității, în treptata sa clădire; și un spirit blând, spiritul vechi creștinesc, spiritul patriarhal, încălzește acest organism de jos până sus, în culmea sa. Clerul și poporul, preoți și mireni stau pe toate punctele în contactul cel mai intim unii cu alții și prin necontenita coöperare a acestor două elemente constituit ve ale bisericei decurge întregul ei proces vital. În această autonomie vedem spiritul modern democrat cu spiritul vechiu creștinesc patriarhal, spiritul libertății cu spiritul autorității, spiritul progresului pe toate terenele cu spiritul unui conservatorism înțepenit în toate așezămintele nestrămutate ale bisericei, — aici vedem toate aceste principii și direcțiuni, în aparență atât de contrare, într'o legătură atât de fericită, cum mai fericita nici că s'ar putea închipui și cum de fapt, nu se poate afla la nici o altă biserică“ (Alex. Mocsonyi la deschiderea congresului din 1893).

Acelora cari susțin, că Statutul organic e bun și a fost foarte bun în anumite împrejurări, și că schimbându-se în mod logic și fatal aduc cu sine și modificarea aceluia, le răspundem: adevărat, nici o faptuire omenească nu e perfectă și nici o lege nu se aduce pentru eternitatea! După o practică de viață constituțională de peste 50 ani, noi înșine recunoaștem, că unele modificări sunt absolut necesare. Aceste modificări însă nu pot atinge principiile fundamentale, de libertate și democrație, cari stau la baza constituțiunei noastre bisericești.

Nu putem ști că în mișcarea de împotrivire față cu reforma admisă de Senat ce anume rol joacă ambițiile personale ale unor candidați la scaunele episcopale, dar trebuie să respingem cu toată hotărârea afirmățiunea aceluia, cari susțin, că împotrivirea noastră cuprinde în sine o tendință spre separatism.

Sinodul episcopal al mitropoliei noastre a hotărât la 23 April 1919 în ședința sa:

1. Biserica ortodoxă română din Ardeal, Banat și părțile românești din Ungaria, cuprinsă de adâncă bucurie, revine în sânul bisericii ortodoxe române din vechiul Regat român, dela care o rupsese vitregitatea timpurilor, și reînnoiește vechile legături de unitate cu mitropolia Ungro-Vlahiei, dorind a forma parte integrantă a bisericii mame din România, întregită cu Basarabia și cu Bucovina.

2. Sinodul nostru constată necesitatea de a se uniformiza organizațiunea bisericii din întreg regatul român, introducându-se, — fără a abandona caracterul de biserică dominantă sau de stat, — o autonomie perfecționată pe baza experiențelor, ce le avem noi după o practică de 50 ani de viață bisericească constituțională, având a se admite și mireni în corporațiunile bisericești de natură administrativă, culturală, financiară, umanitară, socială și electorală și susținând drepturile ierarhice ale preoților și episcopilor, respective ale sinodului episcopal, ca suprema autoritate conducătoare a bisericii.

3. Până când se va face organizarea uniformă, mitropolia noastră își păstrează organizația sa pe temelul Statutului organic, dar ca parte integrantă a bisericii ortodoxe române din „Statul român” (Vezi protocolul ședinței sfatului sin. epp. din 23 Aprilie 1919).

Î. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei în acord cu fostul ministru de culte, Dr C. Angelescu, a chemat în vara anului 1919 la Sibiu, mai mulți frunțași, clerici și mireni, din toate ținuturile alipite României având ca obiect al discuției organizarea uniformă a bisericii ortodoxe, dându-se acestei chestiuni, — după comunicatele ziaristice — următoarea soluție:

„În lucrarea de organizare bisericească pe baze canonice și autonomie din punct de vedere reprezentativ administrativ, legislativ și judecătoresc, se ia ca punct de plecare pentru dezbateri, Statutul organic al mitropoliei române ortodoxe din Transilvania”.

Î. P. S. Sa Mitropolitul Pimen cu adresa din 16 August 1919 Nr. 2498 trimite Consistoriilor eparhiale textul statutului organic, tipărit în volume, cu îndrumarea de a se distribui frunțășilor clerici și mireni spre „a fi studiat și complectat cu propunerile ce au a face cu privire la autonomia bisericească”.

Consistorul mitropolitan, organul administrativ suprem și tot odată organul executiv al congresului național bisericesc, s'a ocupat și el cu această chestiune în ședința sa dela 4 (17) Noemvrie 1919, și constatând că procedura inițiată din partea Î. P. Sale mitropolitului Pimen cu adunarea de opinii individuale nu e cea mai corespunzătoare, ci în scopul de a se ajunge la o operă unitară, în care să se reoglindească punctul de vedere al bisericii din mitropolia noastră, a delegat o comisie, compusă din preoți și mireni, care să stabilizească forma de înarticulară a autonomiei bisericești în Constituția țării și apoi să indice modificările necesare în Statutul organic, ca bază la o nouă lege uniformă pentru întreaga biserică ortodoxă română din România Mare. Lucrarea comisiei este a se înainta Consistorului mitropolitan și propunerile Congresului național bisericesc, adevăratul legislatoriu suprem în mitropolia noastră.

Iată deci, ca factorii în drept — s'au preocupat de această importanță chestiune și au îndreptat soluționarea ei pe calea cea netedă și fără cotituri. Ce motive deci au intervenit, ca chestiunea reformei bisericești sa fie scoasă din ogașa cea dreaptă și legală, în care o îndrumasera organele competente, și să fie așa zicând prin surprindere aruncată pe biroul corpurilor legiuitoare? Nu putem împărtași vederile aceloră, cari susțin că prin

modificarea articolelor 10 și 19 din legea sinodala în forma admisă de Senat, nu s'ar aduce nici o știrbire Statutului nostru organic. Dimpotrivă: i-se face o operație radicală și încă în sens reacționar. Alegerea episcopilor și mitropoliților se îndrumă în competența Marelei colegii electorale: deci se atacă sistemul efectiv democratic, care stă la baza Constituției șagunice. Noi suntem contra sistemului de alegere prin Marele Colegiu nu numai din motivul, că aruncă pe candidații la scaunele episcopicești în brațele partidelor politice, dar și din motivul, că membrii Corpurilor legiuitoare chiar români ortodoxi fiind, nu sunt reprezentanții bisericii, ei reprezintă încrederea populațiunii, fără deosebire de confesiune și naționalitate, dintr'o anumită circumscripție electorală. Pe când deputații din sinoadele eparhiale și din congresul național-bisericesc după statutul organic, sunt trimiși prin sufragiul universal al credincioșilor aparținători bisericii române ortodoxe. E o deosebire fundamentală. Asupra constituției Consistoriului superior bisericesc nu află necesar a mai stărui, căci un astfel de organ nu cunoaște statul organic și constituirea aceluiaș după modificările admise de senat, e deadreptul imposibilă.

Credința noastră în această chestiune e cât se poate de simplă și foarte precisă.

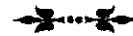
Recunoaștem statului și Coroanei dreptul de supremă inspecțiune. Pe seama Bisericii integrale pretendem autonomia deplină, înarticulară în Constituția țării. Organizarea e chestiune internă, pe care o face însăși Biserica prin organele sale. Modificări în Statutul organic nu poate face decât Congresul național-bisericesc.

Numai urmând astfel ne vom arăta vrednici de încrederea, cu care ne-a investit nemuritorul arhieru Andrei Șaguna.

(„R. R.”)

Lazar Triteanu

protocieru, asesor consistorial

Starea Fondurile bisericești

administrare de Epitropia parohială din Caransebeș, la 31 Decemvrie 1919.

1. Fondul preoțesc, la care au contribuit:

Petru și Ana Diregător, 1894	400
Elisaveta și Ioan Mărin, 1895	200
Spiridon și Coanda Găioara, 1896	60
Maria Lazaroni, 1916	200
Interese capitalizate	1360 36
	<hr/>
	2220 36*

2. Fondul bisericesc:

Andrei Ilici, 1872	200
Dobrița Vervescu, 1875	120
Iosif Diregător, 1875	200
Ecaterina Iovanovici, 1877	200
Iacob Poșta, 1885	200
Ana Ferenczy n. Guran 1887	100
Constantin Ostoia, 1887	200
Gavril Sălceleanu, 1893	200
Iosefina Mehangea, 1893	200
Spiridon și Coanda Găioara, 1896	40
Mateiu Lichtneckert, 1896	200
George Duneiu, 1907	40
Ilie Ancuța, 1897	100
Petru Brancovici	20
Ioan Aldea, 1900	150

* De acest fond se ține și un depozit la Ven. Consistor diecezan.

Nicolae Popca, 1910	1000
Ilea Tuican, 1915	200
Ioan Pasere, 1917	200
Interese capitalizate	5990
	<hr/>
	9560

3. Fondul școlar:

Consortiul oficianților, 1896	200
Elena Biju, 1913	500
Interese capitalizate	354
	<hr/>
	1054

4. Fondul parastaselor:

Mihailu Armășescu, 1875	400
Ioan Stoicoviciu, 1875	400
Dimitrie Peța, 1876	400
Iconia Pinter, 1877	400
Ilea Buru, 1877	400
George și Iuliana Savățau, 1886	400
Seracin-Pepa, 1891	400
Teodor Sârbu, 1893	400
Traian Doda, 1897	600
Petru și Elisaveta Moșu, 1898-1919	800
Ioan Popovici-Andrica, 1898	100
Nicolae Brancoviciu, 1899	400
Damaschin și Coanda Otman, 1905	400
George și Maria Baias, 1905	500
Ilie Patrau, 1905	400
Ana și Dimitrie Diregator, 1905	400
Maria și Dimitrie Păuț, 1911	800
Maria și Teodor Rain, 1912	400
Maria Lazaroni, 1916	400
George și Persida Ianculescu, 1917	800
Maria Dobrin, 1917	400
Dimitrie Baias, 1917	500
Ioan Buru, 1918	400
Maria Jumanca, 1918	800
Mitru și Măriuța Sporia, 1919	1000
Elena și Rudolf Anthon, 1919	1000
	<hr/>
	13800

5. Fondul pentru parastase și cripte:

Dimitrie Miculescu, 1886	5000
Ana și Petru Diregator, 1894	800
Elisaveta și Ioan Mărin, 1895	600
Terezia Nina Brancovici, 1915	3000
	<hr/>
	9400

Fonduri particulare:

6. Ioan Peța, 1893	3633
7. Petru Moșu, 1894	112
8. Fondul crucii mari, 1905	1909
9. Ioan și Iliecuța Jumanca, 1908-9	1864,10
10. Ilie și Maria Curescu, 1911	4871
11. Fondul școlarilor, 1913	5452,57
12. Fondul Bisericii St. Ioan, 1913	124
13. Fondul clopotelor, 1917	5151
14. Fondul Meserieșilor pentru clopote, 1919	915
	<hr/>
	24031,67

Ș T I R I

Călătoria Prințului Carol. Duminică în 22 Februarie, Alteța Sa Regală Prințul de coroana Carol a sosit la Constanța. De aci se va imbarca pe un torpilor englez și însoțit de o suita formată din trei militari, între cari se află generalul Bengescu și din trei civili în frunte cu D. Nanu, va întreprinde o călătorie de studii în Egipt, Indiile engleze și Japonia unde se

*În suma aceasta e prețuită casa și intravilanul din strada Teșului.

va opri timp mai îndelungat. Prințul se va întoarce în țara abia peste jumătate de an.

Unificarea bisericii. În ședința din 20 Februarie a parlamentului, D. dr. I. Lupas vorbește despre reforma bisericească, indicând seria de primejdii pentru biserică gr. or., dacă unificarea s'ar face în felul cum dorește d. ministru Borcia. Arată roadele ce le-a adus neamului și bisericii Statutul organic al marelui Șaguna, dar indică o serie de anachronisme ale Statului organic, cerând reformarea Statutului. D. ministru Bocia declară, ca în chestiunile de reforma statuării guvernul lasă toată latitudinea factorilor bisericești competenți D. ministru Vlad, luând cuvântul în aceeași chestiune, declară ca unificarea bisericească trebuie făcută în cel mai scurt timp, fiindcă așa pretind cele mai superioare interese ale României Mari. Legea bisericească ardeleană spune d. Vlad, nu este decât o lege ungurească, ca toate celelalte legi ungurești. Din ea nu pot fi adoptate decât articolele, cari sunt în concordanță cu necesitățile României întregite.

Înființarea unui Politehnic la Timișoara.

Consiliul Dirigent a luat în studiu înființarea unui Politehnic la Timișoara, în care scop a luat în bugetul anului 1920, suma de 25 milioane lei, considerând că România de azi e lipsită de un politehnic complet și că bogățiile noastre nu se pot exploata decât având tot felul de oameni pregătiți în diferite ramuri. Necesitatea creării Politehnicului este foarte urgentă. Pentru elaborarea planurilor necesare se va constitui o comisiune din ingineri români și savanți străini.

Înaintarea datelor statistice.

Se atrage atențiunea oficiilor parohiale, ca întrucât n'ar fi cules încă datele statistice, să le adune și înainteze fără zăbavă, căci oficiile protopresbiterale au să le subștearnă Consistorului diecezan până în 1 Martie st. v. 1920.

Dare de samă și mulțamită publică.

Meseriașii români din Caransebeș, au aranjat la 15 Faur o petrecere de dans cu scopul de a mări fondul pentru steagul bisericesc al meseriașilor și fondul clopotelor, ambele înființate anul trecut. Din vânzarea biletelor de intrare, suprasolviri și colecte a rezultat — după detragerea cheltuielilor de 995 cor. — un venit de 5365 cor. Din suma aceasta s'au predat Epitropiei parohiale cor. 1331 pentru fondul clopotelor, care astăzi este de 2246 cor. Restul venitului de 4034 cor. — la care s'au adăus darurile dlor Alexandru Căriac 600 cor., Ilie Socaciu 500 cor. și Constantin Suru 400 cor. — s'a transpus la fondul steagului. Acest fond număra astăzi 9660 cor. 69 fil. Aducem pe aceasta cale mulțamitele noastre tuturor doamnelor și domnilor, cari au contribuit la realizarea scopurilor urmărite de meseriașii români. Caransebeș la 25 Faur 1920. Comitetul aranjator.

Soarta aurului român dela Moscova.

Mai multe ziare americane insista pe lângă reluarea relațiilor comerciale și industriale între Rusia și Statele-Unite ale Americii. Acele ziare cred, că Rusia bolșevistă va simpatiza cu aceasta idee, dar în același timp sunt îngrijorate de felul cum se vor finanța operațiunile comerciale, ce s'ar începe. Exportatorii americani primind în aur contravaloarea marfurilor, ce vor exporta în Rusia sovietelor, se tem că din aurul acesta să face parte și aurul român transportat la Moscova și că cerând guvernul român să i-se restituie acest aur, afacerile ce s'ar tranșa în baza acestui aur, nu s'ar termina tocmai bine. Tribunalele americane, zic mai departe ziarele, nu vor admite teoria, că furtul consfințește și un drept asupra lucrului furat, iar dreptul guvernului Lenin asupra aurului român dela Moscova s'ar întemeia numai pe furt.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de *profesor* la școala normală confesională ortodox-română din **Caransebeș** pentru matematică și fizică ca obiecte principale, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”

Beneficiile se regulează în conformitate cu exigențele timpului pe baza ajutorului primit dela Consiliul Dirigent, mărindu-se cu adausul familiar și cu ajutorul pentru vesminte.

Competenți pot fi numai români de legea ortodoxă și au să înainteze:

1. extras de botez,
2. atestat de maturitate,
3. absolutor dela universitate despre studii pedagogice sau filozofice,
4. eventuale atestate de cenzură,
5. atestat despre eventuale servicii de până acuma.

Se observă, că alesul profesor este îndatorat sa suplinească și alte obiecte de studiu conform dispozițiilor consistoriale.

Caransebeș, în 11/24 Ianuarie 1920.

Președintele Consistorului:

3 3

Filaret Musta m. p.
arhimandrit, vicariu episcopesc.

Pentru întregirea postului de *învățător* la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Ciuchici** (clasele superioare) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele:

Emolumente:

1. Salar în bani gata dela comuna bisericească 600 cor. Restul întregire dela stat.
2. Pentru scripturistica 8 cor.
3. Pentru conferința și adunarea generală 40 cor.
4. De cortelul învățătoresc, se va îngriji comuna bisericească.

Alesul învățător este îndatorat a cerceta regulat sf. biserică la toate slujbele dumnezeiești, a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua tinerimea școlară în cântări bisericești.

Recurenții au a se prezenta în sf. biserică în vr'o Duminică sau sârbătoare, pentru a-și arata desteritatea în tipic și cântarea bisericească.

Recursurile instruate cu documentele de lipsă adre-

sate comitetului parohial din Ciuchici să se adreseze Consistorului diecezan.

Ciuchici din ședința comitetului parohial ținută la 9/22 Decemvrie 1919.

Nicolae Jurca
președinte

Traian Simu
paroh și notar
3-3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător la școala confesională ortodoxă română din **Curtea**, protopresbiteratul Făget, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 1200 coroane.
2. Pentru cortel și grădină dacă nu capătă în natură, 420 coroane.
3. Paușal scripturistic 24 coroane.
4. Pentru adunarea generală și conferința dacă va lua parte, 50 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 2 coroane fara liturgie, iară cu liturgie 4 cor.

Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ se îngrijește comuna bisericească. Alesul învățător este îndatorat a cerceta însuși regulat s. biserică, a îndruma tinerimea școlară la s. biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică, a compune socoșile școlare și bisericești și fundaționale.

Recurenții au să-și subștearnă petițiile Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral din Făget și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, nici de cum însă în ziua de alegere.

Curtea, în 20 Septemvrie 1919.

Filimon Titelu
președinte

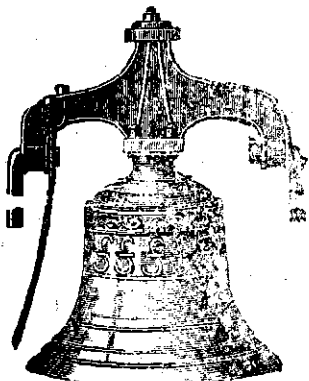
Samson Togerescu
notar suplent

În conțelegere cu mine: **Sebastian Olariu**, m. p. protopresbiter. 3-3

Cel mai bun și cel mai ieftin calendar din părțile noastre este

Calendarul Românului

Cumpărați *Calendarul Românului*, care cu o estindere de peste 160 pagini costă numai 5 coroane și se capătă la Librăria diecezană din Caransebeș.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

CONVOCARE

P. T. acționari ai societății comerciale sub lichidare „Gloria” din Făget, sunt prin aceasta invitați la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Făget la 19 Martie 1929 st. n. în localitatea institutului de credit și economii „Făgețana” cu următorul

Program:

1. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1919, raportul comitetului de supraveghiere și a lichidatorilor și darea absoluturului;
2. Hotărâre asupra ofertului D-lor Romulus Furdui și Fabius Dobrea referitor la cumpărarea prăvăliei;
3. Împărțirea averii societății între acționari și radierea societății din registrul societăților comerciale;
4. Eventuale propuneri.

P. T. acționari cari doresc a participa la această adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a-și depune acțiunile D-lor cu o zi înainte la casa institutului de credit și economii „Făgețana” în Făget.

Lichidatorii

ACTIVA

Contul-Bilanț

PASSIVA

	Cor.	fl.		Cor.	fl.
Depunere la „Făgețana”	11961	10	Capital social	30.000	—
Perdere	18038	90			
	30.000	—		30.000	—

DEBIT

Contul-Profit și Perderi

CREDIT

	Cor.	fl.		Cor.	fl.
Perdere transpusă	21588	84	Pretenziuni încassate	3549	94
			Perdere	18038	90
	21588	84		21588	84

Făget, 31 Decembrie 1919.

pentru contabilitate:

Liviu Groza m. p.

LICHIDATORII:

Alexandru Iclozan m. p.

Traian Mihailovici m. p.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat exacte:

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Romul Raduloviciu m. p.

Vasile Nicorescu m. p.

„BANCA POPORALĂ“ Institut de economii și credit ca societate pe acții în Caransebeș

CONVOCARE

Domnii acționari ai „Băncii Poporale“ din Caransebeș sunt invitați la

a XIII-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Caransebeș la 18 Martie 1920 st. n. la 11^{1/2} ore a. m. în localitățile Institutului.

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea a doi acționari pentru autentificarea protocolului.
2. Bilanțul anual, raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere. Darea absoluturii.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Propunerea Direcțiunii referitor la stabilirea capitalului societar.
5. Modificarea §§. 4 și 5 din statute.
6. Alegerea a trei membri în Direcțiune cu mandat de 6 ani.
7. Alegerea a cinci membri în Comitetul de supraveghiere cu mandat de 3 ani.
8. Propuneri.

NB. Domnii acționari, cari voese a participa la Adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați în senzul Statutelor a-și depune acțiunile în Caransebeș la Institutul nostru, afară de Caransebeș la Institutele, care sunt membrii ai însoțirii „Solidaritatea“ Caransebeș la 18 Februarie 1920.

Direcțiunea

ACTIVA

Contul Bilanț încheiat în 31 Decembrie 1919

PASSIVA

Cassa în numărar	188259	21		Capital societar	220000		
Depuneri proprii	789505	68	977764	87	Capital încers din emis III	134865	40
Cambii de bancă	239905	—		Fond de rezervă	40718	70	
cu acop. hipot.	133413	—		special	1320	—	
Imprumuturi hipotecare	139787	—		penzie	7800	—	49636
de C ^o Crt cu acop.	116223	02	629328	02	Depuneri spre fructificare	1343868	93
Efecte proprii	32868	50		in C ^o Crt	88386	57	1432255
amortizare	15025	—	317843	50	Imprum. hipot. cedate		
Mobiliar	1000	—		Dividende neridicate			3930
amortizare	989	—	1	Creditori			24746
Debitori			355	Interese transitoare			25987
				PROFIT NET			29414
			1925292	39			1925292
							39

SPESE

Contul Profit și Perderi

VENITE

Interese la depuneri spre fruct.	22268	96		Interese:			
hipot. cedate	146	14		de la cambii de bancă	30817		
după ratele solvite la emis III	1753	20	24168	30	cu acop. hipot.	20103	17
Salare, bani de cvartir și adaus de scump.	25985	36		imprumut hipot.	21737	92	
Chirie	1403	—		efecte	7563	—	
Spese de birou	7965	84	35354	20	imprum. de C ^o Crt	21731	33
Contribuție:				Provizioni și alte venit			11001
erarială și comunală	5766	30					
10% dare de depuneri	2226	90	7993	20			
Amortizări:							
din mobiliar	999	—	16024				
din efecte	15025	—					
PROFIT NET			29414	42			
			112954	12			112954
							11

Caransebeș, la 31 Decembrie 1919.

Dr Petru Barbu m. p.
director executiv

I. Tătariu m. p.
șef contabil

DIRECȚIUNEA

Andrei Ghidiu m. p.
președinte

Dr Traian Badescu m. p.

Ilie Socaciu m. p.

Ioan Bogoevicu m. p.

Alexandru Bonna m. p.

Dimitrie Beuca m. p.

Aurel Spătan m. p.

Mihail Costescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte

Caransebeș, la 26 Februarie, 1920.

Dominic Rațiu m. p.
președinte.

Ioan Popovicu m. p.

Nicolae Ivanescu m. p.

Dr Aurel Iorga m. p.

Pevel Ghimboasă m. p.

Redactor responsabil: Dr Vasile Loichița

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș.

Cenzurat: Mirea